

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 802

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 3 octombrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 219 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 251 alin. (3) din Legea societăților nr. 31/1990	2–4
Decizia nr. 364 din 28 mai 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 coroborate cu cele ale art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă	5–10
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
112. — Ordin al inspectorului de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat pentru completarea Metodologiei privind autorizarea operatorului responsabil cu supravegherea tehnică a instalațiilor/echipamentelor din domeniul ISCIR — operator RSVTI, aprobată prin Ordinul inspectorului de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat nr. 130/2011	11
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
22. — Normă pentru modificarea și completarea Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011	12–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 219**

din 9 aprilie 2019

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 251 alin. (3)
din Legea societăților nr. 31/1990**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 251 alin. (3) din Legea societăților nr. 31/1990, excepție ridicată de Ibram Acsen în Dosarul nr. 13.386/3/2014 al Curții de Apel București — Secția a VI-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.968D/2017.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 11 decembrie 2018, cu participarea, pentru autorul excepției, a doamnei avocat Camelia Gagu din Baroul București, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, iar pentru partea Societatea Romarta Industrial — S.A. din București, a domnului avocat Cătălin Teodor Moise, din Baroul București, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, precum și a reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 7 martie 2019, când, în temeiul art. 58 alin. (1) teza întâi, al art. 57 din Legea nr. 47/1992 și al art. 56 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale a amânat pronunțarea pentru data de 9 aprilie 2019, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 28 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 13.386/3/2014, **Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 251 alin. (3) din Legea societăților nr. 31/1990**, excepție invocată de Ibram Acsen într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de anulare a unei hotărâri a adunării generale a acționarilor unei societăți.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată, în esență, că, din dorința de a menaja interesele societăților participante la fuziune și pentru a proteja efectele produse de aceste operațiuni între societățile participante, față de asociați și față de terți, legiuitorul a urmărit să limiteze drastic termenul în care procedurile de declarare a nulității pot fi demarate.

5. Termenul de 6 luni în care procedurile antereferte pot fi inițiate este prea scurt, fiind practic imposibil ca în acest termen scurt instanțele de judecată sesizate cu cereri de anulare a unor hotărâri ale adunării generale a asociaților de fuziune/divizare să le soluționeze în mod definitiv. Mai mult, dreptul la acțiune

pentru motive de nulitate absolută se poate naște mult după împlinirea acestui termen de 6 luni, atunci când motivele de nulitate derivă din constatarea nulității absolute a altor hotărâri ale Adunării Generale a Asociaților, în baza principiului de drept privind anularea actului subsecvent ca urmare a anulării actului principal.

6. Se mai susține că prin aplicarea termenului de 6 luni și la cazurile de nulitate absolută este ignorată instituția nulității absolute a hotărârilor adunărilor generale ale asociaților, astfel cum este reglementată de art. 132 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, imprescriptibilitatea dreptului la acțiune fiind de esența nulității absolute.

7. Legiuitorul a prevăzut un termen de prescripție a nulității absolute nu pentru hotărârile adunărilor generale ale asociaților, ci numai pentru procedurile de declarare a fuziunii/divizării pe motive de nulitate absolută, ceea ce este neconstituțional, încălcând accesul liber la justiție și, implicit, dreptul la un proces echitabil, restrângerea acestui drept neregăsindu-se printre cazurile prevăzute la art. 53 din Constituție. Prin impunerea de către legiuitor a termenului de 6 luni și pentru cauzele de nulitate absolută, autorul excepției de neconstituționalitate este pus în situația de a avea două hotărâri judecătorești care nu mai pot fi valorificate și care rămân astfel fără consecințe juridice.

8. **Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. Se arată că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, stabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene. În toate cazurile în care legiuitorul a condiționat valorificarea unui drept de exercitarea sa în interiorul unui anumit termen nu s-a procedat în sensul restrângerii accesului liber la justiție, drept de care persoana interesată a beneficiat în interiorul termenului instituit, ci exclusiv pentru a asigura cadrul legal în vederea exercitării dreptului constituțional prevăzut de art. 21. Se menționează Decizia Curții Constituționale nr. 70 din 2 februarie 2012.

10. În plus, instanța apreciază și că instituirea unui termen de prescripție pentru inițierea procedurilor de anulare și de declarare a nulității fuziunii este necesară pentru protejarea intereselor societăților participante la fuziune, a intereselor asociaților acestora, precum și a intereselor terților și a securității raporturilor juridice. În același scop, legea a instituit în mod expres și posibilitatea remedierii neregularităților intervenite în procedeele fuziunii, chiar dacă ar fi vorba de nulitate absolută, dispoziție care, de asemenea, derogă de la regulile de drept comun, legiuitorul având atributul exclusiv de a stabili normele de procedură, putând să instituie prevederi și măsuri speciale, în considerarea unor situații specifice.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Guvernul** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Se arată că prevederile legale criticate reprezintă transpunerea Directivei a treia a Consiliului din 9 octombrie 1978, 78/855/CEE, privind fuziunile societăților pe acțiuni, recodificată prin Directiva 2011/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind fuziunile societăților pe acțiuni.

13. Nulitatea fuziunii este o nulitate specială, cu un regim juridic de sine stătător, ce derogă de la principiile nulității actelor juridice din dreptul comun. Deoarece nulitatea fuziunii are un caracter excepțional, ea este permisă numai în cele două cazuri expres prevăzute de lege, respectiv numai dacă fuziunea a fost realizată fără a fi supusă unui control judiciar în condițiile art. 37 din lege sau numai dacă hotărârea uneia dintre adunările generale care au votat proiectul fuziunii este nulă sau anulabilă.

14. Astfel, faptul că așa-zisa neregularitate invocată de reclamant a fost constatată printr-o hotărâre judecătorească pronunțată ulterior termenului de 6 luni în care poate fi exercitată procedura de anulare a fuziunii, potrivit art. 251 alin. (3) din lege, nu este de natură să atragă înlăturarea termenului special de prescripție de 6 luni și să permită exercitarea procedurilor de anulare a fuziunii. Se arată că nulitatea fuziunii are un caracter special menit să protejeze interesele terților și securitatea circuitului comercial. De altfel, legiuitorul a instituit în mod expres și posibilitatea remedierii neregularităților intervenite în procedeele fuziunii, chiar dacă ar fi vorba despre o nulitate absolută, tocmai în considerarea acestui regim special, derogatoriu, instituit de legiuitor.

15. De altfel, în preambulul Directivei 2011/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind fuziunea societăților comerciale pe acțiuni s-a arătat că pentru a asigura certitudinea juridică în raporturile dintre societățile comerciale implicate într-o fuziune, între acestea, terți și acționari, este necesar să se limiteze cazurile de nulitate prin prevederea posibilității de a acoperi neregulile ori de câte ori este posibil și prin restrângerea termenului în care poate fi invocată nulitatea.

16. Prin urmare, textul criticat asigură o punere în aplicare a principiului prevalenței dreptului european asupra dreptului intern, instituit prin art. 288 și art. 291 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și consacrat prin art. 5 din noul Cod civil. Mai mult, autorul excepției de neconstituționalitate nu poate invoca faptul că devine imposibil să exercite dreptul la acțiune înlăuntrul termenului de 6 luni, întrucât sunt puse la dispoziție alte mijloace procesuale, cum ar fi, spre exemplu, suspendarea cauzei până la soluționarea definitivă de anulare a hotărârilor de aprobare a fuziunii.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 251 alin. (3) din Legea societăților nr. 31/1990, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, care au următorul conținut: „(3) *Procedurile de anulare și de declarare a nulității fuziunii sau divizării nu pot fi inițiate după expirarea unui termen de 6 luni de*

la data la care fuziunea sau divizarea a devenit efectivă, în temeiul art. 249, sau dacă situația a fost rectificată.”

20. În opinia autorului excepției, prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 29 privind libertatea conștiinței, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și ale art. 146 privind competența Curții Constituționale.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată pentru motivele care se vor arăta în continuare.

22. Astfel, prevederile legale criticate reprezintă transpunerea legislației europene în domeniu, respectiv a Directivei a treia a Consiliului din 9 octombrie 1978, nr. 78/855/CEE, privind fuziunile societăților pe acțiuni, recodificată prin Directiva 2011/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind fuziunile societăților comerciale pe acțiuni, text abrogat astăzi prin Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale. Directivele consacră aceeași soluție: „**procedurile de anulare a unei fuziuni nu pot fi inițiate după expirarea unui termen de șase luni de la data la care fuziunea este opozabilă persoanei care invocă nulitatea sau dacă situația a fost rectificată.**”

23. Autorul excepției de neconstituționalitate se plânde, de fapt, că nu poate valorifica anumite hotărâri judecătorești prin care s-a constatat nulitatea unor hotărâri ale adunării generale a acționarilor, dar fără să fi fost cerută, ca un al doilea capăt de cerere, și nulitatea fuziunii. Argumentația sa se raportează la dispozițiile constituționale privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

24. Curtea reține că, în practică, anularea de către instanța judecătorească a hotărârii adunării generale a acționarilor prin care se decide o fuziune poate interveni la un moment diferit de hotărârea judecătorească de anulare a fuziunii. Astfel, art. 251 alin. (2) din Legea societăților nr. 31/1990 prevede că: „*De la data realizării sale, potrivit art. 249, fuziunea, respectiv divizarea, poate fi declarată nulă doar dacă nu a fost supusă unui control judiciar în conformitate cu prevederile art. 37 sau dacă hotărârea uneia dintre adunările generale care au votat proiectul fuziunii sau al divizării este nulă ori anulabilă.*” Procedura rectificării prevăzută de directivele menționate a fost detaliată de legiuitorul român în art. 251 alin. (4), potrivit căruia „*Dacă neregularitatea ce poate conduce la declararea nulității unei fuziuni sau divizări poate fi remediată, instanța competentă acordă societăților implicate un termen pentru rectificarea acesteia*”. Din interpretarea acestor dispoziții legale rezultă că autorul excepției de neconstituționalitate are posibilitatea să solicite atât anularea hotărârii adunării generale a acționarilor, cât și constatarea nulității fuziunii, astfel încât critica autorului excepției de neconstituționalitate privind curgerea termenului de prescripție de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii de constatare a nulității hotărârii adunării generale a acționarilor de fuziune este neîntemeiată. Textul este foarte clar în ceea ce privește data de la care începe să curgă termenul. Nu orice declare a nulității hotărârii adunării generale a acționarilor antrenează automat și nulitatea fuziunii, întrucât, dacă situația este rectificată, nulitatea fuziunii nu mai poate fi declarată.

25. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că accesul liber la justiție semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime i-au fost încălcate, iar nu faptul că acest drept de acces la justiție nu poate fi supus niciunei condiționări, competența de a stabili regulile de desfășurare a procedurii în fața instanțelor

juducătorești revenindu-i legiuitorului, conform art. 126 alin. (2) din Constituție. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât cu respectarea cadrului legal stabilit de legiuitor, care, potrivit textului din Legea fundamentală menționat, are deplina legitimitate constituțională de a stabili procedura de judecată (a se vedea în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 283 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 30 mai 2012, sau Decizia nr. 582 din 4 mai 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 379 din 8 iunie 2010).

26. De asemenea, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în concordanță cu cea a Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 51 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 24 martie 2010, Decizia nr. 619 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 30 decembrie 2014, paragraful 18, sau Decizia nr. 160 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 432 din 9 iunie 2016, paragraful 23), s-a statuat că o caracteristică a dreptului de acces liber la justiție este aceea că nu este un drept absolut (Hotărârea din 28 mai 1985, pronunțată în Cauza *Ashingdane împotriva Regatului Unit*, paragraful 57) și că el poate fi supus unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție sau ordonanțele care impun depunerea unei cauțiuni *judicatum solvi*; important este ca aceste restrângeri să nu aducă atingere substanței dreptului, să urmărească un scop legitim și să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza *Golder împotriva Regatului Unit*, paragraful 39, sau Hotărârea din 10 mai 2001, pronunțată în Cauza *Z. și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 93).

27. Față de criticile formulate în cauza de față, Curtea constată că stabilirea unui termen de 6 luni care curge de la data la care fuziunea sau divizarea a devenit efectivă, în temeiul art. 249 din lege, nu contravine dreptului de acces liber la justiție. Esențial este că părțile au posibilitatea reală și efectivă de a lua cunoștință de hotărârea adoptată, astfel că nu se poate pretinde că este încălcat dreptul de acces liber la justiție.

28. În ceea ce privește durata rezonabilă a termenului, Curtea constată că, din dorința de a proteja interesele societăților participante la fuziune sau divizare și pentru a ocroti efectele pe care aceste operațiuni le-au produs, între societățile participante, față de asociați și față de terți, legea limitează radical termenul în care asemenea proceduri de anulare vor putea fi demarate. Prin această restrângere a duratei de

exercitare a acțiunii în nulitate sau în anulare, legiuitorul instituie o excepție de la regulile dreptului comun care guvernează anularea sau nulitatea hotărârii adunării generale. Astfel, potrivit art. 132 alin. (2) și (3) din Legea nr. 31/1990, hotărârile adunării generale contrare legii sau actului constitutiv pot fi atacate în justiție, în termen de 15 zile de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României, Partea I. Când se invocă motive de nulitate absolută, dreptul la acțiune este imprescriptibil, iar cererea poate fi formulată și de orice persoană interesată. Tot astfel, nulitatea societății, fiind una absolută, iar acțiunea imprescriptibilă, se poate invoca oricând. În cazul de față, legiuitorul introduce un termen de prescripție scurt pentru o nulitate absolută, care prin natura sa este imprescriptibilă.

29. Nulitatea fuziunii sau divizării este o nulitate remediabilă — nu prin natura ei, ci prin caracterul ei special, axat pe protecția efectelor fuziunii sau divizării și, prin aceasta, a intereselor societăților participante. Această remediere este posibilă nu numai în cazul nulității relative, ci chiar și în cazul nulității absolute, întrucât alin. (3) al acestui articol arată că acțiunea în declararea nulității fuziunii sau divizării nu poate fi inițiată dacă situația care atrage nulitatea a fost rectificată. De aceea, dacă neregularitatea care constituie cauza nulității poate fi remediată — cum ar fi, de exemplu, prin obținerea majorității calificate prevăzute de art. 115 alin. (3) Legea nr. 31/1990 pentru aprobarea fuziunii sau divizării — instanța, sesizată în termen de cel mult 6 luni de la data la care fuziunea sau divizarea a devenit efectivă și dacă situația nu a fost deja rectificată, va putea acorda un termen pentru regularizare. Legea nu precizează întinderea unui asemenea termen, care, ținând cont de caracterul procedurii, ar trebui să fie unul scurt, dar rezonabil, în sensul că trebuie să permită îndeplinirea formalităților legale de regularizare (care ar putea implica și reconvocarea adunării generale).

30. Autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că termenul de 6 luni este un termen în care instanța judecătorească trebuie să se pronunțe cu privire la nulitatea fuziunii, or, din analiza dispozițiilor legale criticate, rezultă că respectivul termen este un termen în care poate fi cerută anularea unei fuziuni sau divizări.

31. Curtea reține așadar că termenul de prescripție instituit de legiuitor este unul special care are în vedere asigurarea securității raporturilor juridice, în scopul protejării intereselor societăților participante și a terților.

32. În aceste condiții, Curtea constată că nu sunt încălcate prevederile art. 21. În ceea ce privește art. 29, art. 53 și art. 146 din Constituție, Curtea reține că acestea nu sunt incidente în cauză.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ibram Acsen în Dosarul nr. 13.386/3/2014 al Curții de Apel București — Secția a VI-a civilă și constată că prevederile art. 251 alin. (3) din Legea societăților nr. 31/1990 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VI-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 9 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 364

din 28 mai 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906
coroborate cu cele ale art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 coroborate cu cele ale art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Ioana Simona Dumitru în Dosarul nr. 6.854/302/2017 al Judecătoriei Sectorului 5 București. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.311D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că partea Angelo Fantozzi a depus la dosar o cerere prin care solicită judecarea în lipsă, conform dispozițiilor Codului de procedură civilă.

4. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 2.469D/2017 și nr. 2.606D/2017, având ca obiect al excepției de neconstituționalitate prevederile art. 906 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 910 alin. (3) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Elena Căpitănița în Dosarul nr. 1.498/239/2017 al Judecătoriei Hârlău, și, respectiv, prevederile art. 910 raportate la cele ale art. 906 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Clara Ilinca Popoacă în Dosarul nr. 35.652/300/2016 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția civilă.

5. La apelul nominal, în Dosarul nr. 2.469D/2017, lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. În Dosarul nr. 2.606D/2017, la apelul nominal, răspunde pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, doamna avocat Marieta Avram, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește partea Biroul executorului judecătoresc Nacu Cristian Andrei. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 2.311D/2017, nr. 2.469D/2017 și nr. 2.606D/2017, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public și avocatul prezent sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.469D/2017 și nr. 2.606D/2017 la Dosarul nr. 2.311D/2017, care este primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului prezent în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.606D/2017, doamna avocat Marieta Avram, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Expunând argumentele în favoarea neconstituționalității reglementării criticate din Codul de procedură civilă, aceasta reiterează pe larg cele deja reținute prin notele scrise în care a fost invocată excepția de constituționalitate. Susține, în esență, că a fost invocată neconstituționalitatea prevederilor art. 910 coroborate

cu cele ale art. 906 din Codul de procedură civilă, în partea referitoare la exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, textele criticate având în vedere exercitarea și executarea silită a tuturor titlurilor executorii în materie de minori.

8. Ca element de noutate al excepției invocate, învederează faptul că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă a fost modificat prin Legea nr. 310/2018 în ceea ce privește cuantumul penalităților și arată că, dacă anterior acestei modificări cuantumul penalităților de întârziere era limitat la 3 luni, după ultima modificare din 2018, cuantumul penalităților nu mai este limitat, iar acesta se poate stabili după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care părintele nerezident (debitorul) nu își execută obligația, până la stingerea ei completă. În acest context, solicită Curții ca în aprecierile pe care le va face asupra excepției de neconstituționalitate să aibă în vedere inclusiv această modificare, în vederea asigurării principiului securității juridice și principiului predictibilității legii.

9. De asemenea, arată că, deși există o jurisprudență a instanței de contencios constituțional în această materie, Curtea pronunțându-se în sensul respingerii excepțiilor de neconstituționalitate, în speță argumentele invocate în sprijinul criticilor de neconstituționalitate sunt formulate dintr-o nouă perspectivă și prin raportare la noi dispoziții constituționale și convenționale.

10. Un alt element de noutate decurge și din opiniile majoritare exprimate în doctrină referitoare la legalitatea și oportunitatea mecanismului instituit prin reglementarea criticată din Codul de procedură civilă, raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

11. În concluzie, solicită Curții Constituționale, în principal, admiterea excepției invocate și să constate că art. 906 coroborat cu art. 910 din Codul de procedură civilă este neconstituțional în parte, în măsura în care mecanismul penalităților de întârziere se aplică hotărârilor judecătorești prin care se stabilește dreptul părintelui nerezident de a avea legături personale cu minorul. Consideră că obligația părintelui rezident, în calitate de subiect pasiv al dreptului potestativ al părintelui nerezident, de a permite acestuia din urmă să aibă legături personale cu minorul este incompatibilă cu mecanismul penalităților de întârziere și compatibilă doar cu obligarea la despăgubiri sau cu alte sancțiuni contravenționale și penale, așa încât reglementarea criticată din Codul de procedură civilă este neconstituțională prin raportare la dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5), art. 16, art. 53, art. 47 alin. (1), art. 49 alin. (1), precum și față de cele ale art. 26 coroborate cu art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

12. În subsidiar, solicită Curții să constate că reglementarea criticată este constituțională numai în măsura în care, la stabilirea cuantumului penalităților, instanțele de judecată sunt obligate să țină cont de interesul superior al copilului și de opinia acestuia, atât în circumstanțierea faptelor de încălcare a obligației părintelui rezident de a permite exercitarea de către celălalt părinte a dreptului de a avea legături personale cu copilul, cât și la stabilirea individualizată a cuantumului penalităților, care apreciază că trebuie eliminate din această materie. În sensul celor mai sus expuse, depune la dosar note scrise detaliate.

13. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, apreciind că, în speță, nu există temeuri noi pentru reconsiderarea acestei practici jurisprudențiale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

14. Prin Încheierea din 24 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.854/302/2017, **Judecătoria Sectorului 5 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 coroborate cu cele ale art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Ioana Simona Dumitru cu ocazia judecării unei cauze de minori și familie având ca obiect o contestație la executare.

15. Prin Încheierea din 6 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.498/239/2017, **Judecătoria Hârlău a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 910 alin. (3) din Codul de procedură civilă.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Elena Căpitănița cu ocazia judecării unei cauze de minori și familie, având ca obiect „alte cereri privind executarea silită — aplicare penalități, art. 910 alin. (3).”

16. Prin Încheierea din 22 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 35.652/300/2016, **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 910 raportate la cele ale art. 906 din Codul de procedură civilă.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Clara Ilinca Popoacă cu ocazia judecării unei cauze civile având ca obiect „autorizarea obligației de a face — aplicarea de penalități.”

17. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarele acesteia consideră că reglementarea criticată aduce atingere dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, având în vedere că legea în materia dreptului familiei trebuie să respecte demnitatea omului, libera dezvoltarea a personalității umane. Arată că, la nivel european, tendința de soluționare a conflictelor de familie este aceea de epuizare a unor proceduri alternative, precum medierea, consilierea psihologică etc., însă procedura reglementată prin prevederile de lege criticate se situează la polul opus, accentuând și mai mult starea conflictuală a relațiilor de familie. Acestea susțin că normele criticate sunt imprevizibile și lipsite de claritate, ținând cont de faptul că amenzile având cuantumul cuprins între 100 și 1.000 de lei pe zi nu oferă niciun criteriu de apreciere, iar acest cuantum arbitrar al amenzilor încalcă principiul interesului superior al copilului prin faptul că în loc ca amenzile să reprezinte o modalitate exclusivă de constrângere a debitorului, cel mai adesea cuantumul lor nerezonabil aduce o atingere gravă calității vieții minorului. Consideră că prin reglementarea criticată se creează o situație discriminatorie, deoarece părintele căruia nu i-a fost încredințat minorul poate pretinde penalități și își poate îmbogăți patrimoniul în mod nedrept, prin micșorarea patrimoniului celuilalt părinte la care a fost stabilit domiciliul minorului, independent de îndeplinirea obligațiilor sale părintești.

18. Se susține, de asemenea, că prevederile criticate încalcă art. 16 și 53 din Constituție, raportat la principiul proporționalității și al egalității, întrucât, „spre deosebire de prevederile care reglementează executarea silită a obligației de a face în cadrul căreia obligația la plata penalităților reprezintă un mijloc de constrângere în cazul în care obligația nu poate fi executată în natură, prevederile criticate reglementează un dublu sistem de constrângere care constă atât în obligarea debitorului la plata de penalități, cât și la executarea silită directă.”

19. Se susține, totodată, că se aduce atingere și dispozițiilor art. 26, art. 47 alin. (1) și art. 49 alin. (1) din Constituție, întrucât obligativitatea procedurii de aplicare a penalităților de întârziere prealabil executării silite afectează viața de familie, iar prin

aceste forme de constrângere, părintele creditor își îmbogățește patrimoniul în mod nejustificat, periclitând inclusiv situația materială a minorului.

20. Autoarele excepției invocă faptul că dreptul la ocrotirea sănătății, garantat de art. 34 alin. (1) din Constituție, și dreptul la integritate fizică și psihică a persoanei minorului, consacrat de art. 22 alin. (1) din Legea fundamentală, formează un tot unitar care trebuie să consolideze dreptul la o viață sănătoasă a copilului și să garanteze dreptul la viață intimă și privată a acestuia din perspectiva interesului superior al minorului. Învederează faptul că, ori de câte ori există un conflict de drepturi fundamentale între minor și părintele creditor, drepturile fundamentale ale minorului trebuie să prevaleze pentru o dezvoltare psihică armonioasă și liniștită a acestuia. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârea din 2 februarie 2016 pronunțată în *Cauza N. Ts. și alții împotriva Georgiei (Cererea nr. 71.776/12)*, prin care această instanță a constatat că a existat o încălcare a articolului 8, referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie, din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, datorită faptului că instanțele naționale nu au acordat o atenție adecvată faptului că minorii nu au vrut să se întoarcă la tatăl lor.

21. Autoarele excepției consideră că reglementarea criticată este neconstituțională, întrucât nu pune la dispoziția cetățeanului sau a instanței un mecanism prin care să reevalueze, în raport cu interesul superior al copilului, măsurile dispuse prin titlul executoriu. Astfel, în cazul refuzului categoric al minorului de a-l părăsi de debitor, această împrejurare ar trebui să constituie și rațiunea unui text legal care să dea posibilitatea instanței, dacă ar fi cazul, să revizuiască măsurile referitoare la minor cuprinse în titlul executoriu. Din moment ce, prin prisma reglementării actuale, instanța nu are un asemenea drept, programul de consiliere care se dispune pare mai degrabă menit să îndeplinească un rol persuasiv, psihologul urmând să îl convingă pe minor să se supună măsurilor care îl vizează.

22. Consideră că mecanismul actual prevăzut în cuprinsul art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă aduce atingere interesului superior al copilului, dat fiind că nu este permisă nicio reevaluare a măsurilor dispuse față de acesta prin titlul a cărui executare se solicită. Or, în determinarea interesului superior al copilului, trebuie avută în vedere și opinia acestuia, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, potrivit art. 2 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, aspect care este în mod evident neglijat în reglementarea criticată. Autoarele excepției susțin că este greu de înțeles rațiunea avută în vedere de legiuitor la elaborarea procedurii criticate, în condițiile în care debitorul nu are nicio culpă în situația în care minorul refuză executarea. Singura explicație rezidă în presupunerea *ope legis* că părintele debitor este un părinte alienator, ceea ce, cu siguranță, nu este valabil decât în unele situații.

23. Arată, de asemenea, că mecanismul reglementat în art. 910—914 din Codul de procedură civilă are în vedere asigurarea punerii în executare a unei hotărâri judecătorești, fără excepție. Rezultatul, însă, constă într-o reglementare prin care se sacrifică în mod inutil interesele superioare ale minorului, contrar art. 12 alin. (1) din Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, care consacră obligația statului de a garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, urmând ca opiniile copilului să fie luate în considerare, ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate. Or, acest aspect este neglijat complet prin procedura de lege criticată, reglementată de Codul de procedură civilă, întrucât, deși în aparență această procedură protejează minorii, ea este una inflexibilă, prin care se încalcă drepturile copilului reglementate în Constituție și în Convențiile internaționale.

24. Concluzionând, autoarele excepției susțin că executarea silită însăși, ca idee, este incompatibilă cu transferul minorului de la un părinte la altul, ca un bun oarecare; în al doilea rând, în măsura în care minorul refuză, chiar după consiliere și întocmirea raportului psihologului, să îl părăsească pe debitor, executarea silită ar trebui să înceteze, în caz contrar, lăsându-se deschisă calea unei hărțuiri permanente a minorului; în al treilea rând, consilierea psihologică ar trebui extinsă și la persoana creditorului, întrucât, de cele mai multe ori, acțiunile judiciare având ca miză persoana minorului au drept substrat, de fapt, doar înverșunarea creditorului împotriva debitorului.

25. **Judecătoria Sectorului 5 București**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.311D/2017, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, iar reglementarea criticată nu contravine dispozițiilor constituționale și convenționale invocate, scopul urmărit de legiuitor fiind aducerea la îndeplinire întocmai și cu bună-credință, a obligațiilor ce revin statului, ca urmare a tratatelor la care este parte, în speță Regulamentul CE nr. 2201/2003 și Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii.

26. **Judecătoria Hârlău**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.469D/2017, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens invocă jurisprudența Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin Decizia nr. 299 din 12 mai 2016, prin care s-a reținut că „dispozițiile legale criticate reglementează procedura de executare a hotărârilor judecătorești referitoare la minori, atunci când copilul minor a fost încredințat unuia dintre părinți, unui terț sau unei instituții de ocrotire printr-o hotărâre judecătorească, iar persoana care deține copilul încearcă să se sustragă de la executarea hotărârii, având un caracter de noutate în legislația procesual civilă.” Curtea a observat, de asemenea, că „legiuitorul a reglementat mai multe măsuri graduale ca intensitate menite să constrângă debitorul să execute obligația prevăzută în titlul executoriu, prin intermediul instanței de judecată. Aplicarea penalităților reprezintă un mijloc de constrângere judiciară, o sancțiune pecuniară, care are rolul de a crea debitorului obligației o presiune suplimentară, inclusiv prin acumularea, timp de trei luni, a sumelor datorate pentru întârzierea în executare. După acest termen, legiuitorul a prevăzut o sancțiune mult mai gravă, respectiv constrângerea debitorului cu aplicarea unei sancțiuni penale.”

27. Totodată, instanța de judecată subliniază faptul că prevederile de lege criticate sancționează refuzul debitorului de a executa dispozițiile cuprinse în titlul executoriu, fiind pe deplin echitabil a fi reglementat acest mijloc de constrângere a debitorului care refuză sistematic să înapoieze minorul către părintele căruia i-a fost încredințat de către o instanță de judecată. Aspectele privind lipsa culpei debitorului aflat în imposibilitatea aducerii la îndeplinire a dispozițiilor titlului executoriu pot fi invocate de acesta pe calea contestației la executare.

28. **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.606D/2017, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că stabilirea cuantumului penalităților de întârziere este lăsată la aprecierea instanței de judecată tocmai pentru ca aceasta să stabilească, în funcție de particularitățile fiecărei cauze, ce quantum al penalităților ar constrânge părintele debitor să își execute obligația stabilită în sarcina sa. Norma legislativă criticată apare, în opinia instanței de judecată, ca fiind suficient de clară și previzibilă, prin stabilirea unui prag minim și al unuia maxim, debitorul obligației având reprezentarea faptului că, în cazul neexecutării culpabile a obligației sale, este pasibil de o astfel de răspundere patrimonială.

29. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor

două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

30. **Avocatul Poporului** învederează faptul că reglementarea criticată din Codul de procedură civilă a mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, în acest sens fiind, spre exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 299 din 12 mai 2016, prin care s-a constatat că textele de lege criticate sunt constituționale.

31. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens se face referire atât la doctrină, cât și la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin Decizia nr. 299 din 12 mai 2016.

32. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, înscrisurile depuse la dosare, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

33. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

34. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 906 coroborate cu cele ale art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, care au următorul cuprins:

— Art. 906: „(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.

(5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

(6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1)—(4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun.”;

— Art. 910: „(1) Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt stabilirea locuinței minorului, darea în

plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege.

(2) În aceste cazuri, executorul judecătoresc va trimite părintelui sau persoanei la care se află minorul încheierea de încuviințare a executării împreună cu o somație în care îi va comunica acesteia data la care să se prezinte împreună cu minorul la sediul său ori în alt loc stabilit de executor, în vederea preluării acestuia de către creditor, sau, după caz, îi va pune în vedere să permită celuilalt părinte să își exercite dreptul de a avea legături personale cu minorul, potrivit programului stabilit în titlul executoriu.

(3) Dacă debitorul nu se va conforma somației executorului, acesta, la cererea creditorului, va sesiza instanța de executare pentru a se face aplicarea prevederilor art. 906.”;

— Art. 911: „(1) Dacă în termen de o lună de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 906 alin. (2) debitorul nu execută obligația sa, executorul judecătoresc va proceda la executarea silită.

(2) Executarea se va efectua în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecția copilului și, când acesta apreciază că este necesar, a unui psiholog desemnat de aceasta. Prezența psihologului nu este necesară dacă reprezentantul direcției are această calificare.

(3) La solicitarea executorului judecătoresc, agenții forței publice sunt obligați să își dea concursul la executare, în condițiile legii.

(4) Nu este permis niciunei persoane să bruscheze minorul sau să exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea.”;

— Art. 912: „(1) Dacă debitorul nu își îndeplinește obligația, penalitatea stabilită de instanță potrivit art. 906 va curge până la momentul executării, dar nu mai mult de 3 luni de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 906 alin. (2).

(2) În cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligația în termenul prevăzut la alin. (1), precum și atunci când debitorul este de rea-credință și ascunde minorul, executorul judecătoresc va consemna acest fapt și va sesiza de îndată parchetul de pe lângă instanța de executare în vederea începerii urmăririi penale, pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești.”;

— Art. 913: „(1) Dacă executorul constată că însuși minorul refuză în mod categoric să îl părăsească pe debitor sau manifestă aversiune față de creditor, va întocmi un proces-verbal în care va consemna constatările sale și pe care îl va comunica părților și reprezentantului direcției generale de asistență socială și protecția copilului.

(2) Reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecția copilului va sesiza instanța competentă de la locul unde se află minorul, pentru ca aceasta să dispună, în funcție de vârsta copilului, un program de consiliere psihologică, pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni. Cererea se soluționează de urgență în camera de consiliu, prin încheiere nesupusă niciunei căi de atac, pronunțată cu citarea părinților și, după caz, a persoanei la care se află copilul. Dispozițiile legale privind ascultarea copilului rămân aplicabile.

(3) La finalizarea programului de consiliere, psihologul numit de instanță va întocmi un raport pe care îl va comunica instanței, executorului judecătoresc și direcției generale de asistență socială și protecția copilului.

(4) După primirea raportului psihologului, executorul va relua procedura executării silite, potrivit art. 911.

(5) Dacă și în cursul acestei proceduri executarea nu va putea fi realizată din cauza refuzului minorului, creditorul poate sesiza instanța competentă de la locul unde se află minorul în vederea aplicării unei penalități, dispozițiile art. 906 alin. (2) și (4)—(6) fiind aplicabile în mod corespunzător.”;

— Art. 914: „Executorul judecătoresc va încheia un proces-verbal în care va constata modul de îndeplinire a obligațiilor prevăzute la art. 910 alin. (1), dispozițiile art. 890 fiind aplicabile în mod corespunzător.”

35. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, reglementarea criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitoare la valorile statului de drept, la claritatea și previzibilitatea legii, art. 11 privind *Dreptul internațional și dreptul intern* și art. 20 referitor la *Tratatele internaționale privind drepturile omului*, raportate la art. 12 din Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, art. 15 privind universalitatea, art. 16 coroborat cu art. 53 raportat la principiul egalității și proporționalității, art. 21 alin. (1)—(3) referitor la dreptul la un proces echitabil și un proces rezonabil, art. 22 alin. (1) și (2) privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 23 alin. (1) potrivit căruia libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile, art. 24 alin. (1) care prevede că dreptul la apărare este garantat, art. 26 referitor la viața intimă, familială și privată, art. 34 alin. (1) potrivit căruia dreptul la ocrotirea sănătății este garantat, art. 47 alin. (1) potrivit căruia „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent”, art. 49 privind protecția copiilor și a tinerilor, prin raportare la Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și art. 262, 263 și 264 din Codul civil, referitoare la respectarea interesului superior al copilului, art. 57 referitor la exercitarea drepturilor și a libertăților și art. 124 alin. (2) potrivit căruia „Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți”. Apreciază, de asemenea, că sunt încălcate și dispozițiile art. 6 paragraful 1 și ale art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și cele ale art. 7 teza întâi, art. 8 și art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

36. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că reglementarea criticată din Codul de procedură civilă a mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, în acest sens fiind, spre exemplu, Decizia nr. 299 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 552 din 21 iulie 2016, Decizia nr. 710 din 9 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 29 martie 2018, Decizia nr. 365 din 31 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 732 din 24 august 2018, sau Decizia nr. 847 din 13 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 5 martie 2019, prin care instanța de contencios constituțional a statuat în sensul conformității acesteia cu Legea fundamentală.

37. În jurisprudența sa în această materie, Curtea a reținut că în Codul de procedură civilă executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori este reglementată ca o secțiune distinctă a capitolului dedicat executării silite a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face, și anume, în cartea V titlul III capitolul IV secțiunea a 2-a intitulată „Executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori”. Din denumirea secțiunii rezultă că domeniul de aplicare al normelor care intră în alcătuirea sa este limitat la punerea în executare a dispozițiilor privitoare la minori din titlurile executorii reprezentate exclusiv de hotărârile judecătorești (române sau străine). Locul și rolul minorului în cadrul executării silite a unor dispoziții din hotărârile judecătorești care îl vizează sunt esențiale pentru că aceste coordonate permit identificarea drepturilor și protejarea interesului superior al minorului, inclusiv în această ultimă fază a procesului civil. Există suficiente prevederi legale în secțiunea precitată care se constituie implicit sau explicit în drepturi ale minorului asupra căruia poartă executarea, și anume dreptul minorului ca la executare să participe obligatoriu un reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecția copilului și, atunci când este necesar, un psiholog; dreptul minorului de a nu fi bruscat și de a nu face obiectul presiunilor pentru realizarea executării; dreptul minorului de a refuza să îl părăsească pe debitor; libertatea minorului de a-și manifesta aversiunea față de creditor; dreptul minorului la consiliere psihologică. Curtea a apreciat că toate aceste prevederi conduc la concluzia că minorul nu poate fi considerat doar un simplu obiect al executării silite directe reglementate în titlul III al cărții a V-a a Codului de procedură civilă.

38. Curtea a precizat că, în temeiul prevederilor cuprinse în secțiunea „Executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori”, încuviințarea executării silite se va realiza conform dreptului comun, după care executorul va comunica debitorului (părintelui sau persoanei la care se află minorul) încheierea de încuviințare a executării silite, somația și o copie certificată pentru conformitate cu originalul a titlului executoriu. Conținutul somației este adaptat specificului măsurilor din titlul executoriu, în sensul că executorul va indica debitorului data și locul în care să se prezinte cu minorul sau, după caz, îi va pune în vedere să permită celui alt părinte să își exercite dreptul de a avea legături personale cu minorul, potrivit programului stabilit în titlul executoriu. Spre deosebire de dreptul comun, care permite executorului să efectueze acte de executare silită după expirarea termenului indicat în somație sau prevăzut de lege, dacă debitorul nu se conformează somației, executorul judecătoresc nu va putea proceda la executarea silită, ci, la cererea creditorului, va sesiza instanța de executare pentru a obține constrângerea debitorului la îndeplinirea obligației prin aplicarea unor penalități. Instanța de executare va cita părțile și va stabili în sarcina debitorului, respectiv în favoarea creditorului, o penalitate cuprinsă între 100 lei și 1.000 lei pe zi de întârziere. Penalitatea va curge până la executarea obligației, dar nu mai mult de trei luni de la data comunicării încheierii prevăzute la art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prin care s-a stabilit penalitatea. Executorul nu va putea sesiza instanța de executare în lipsa unei cereri a creditorului în acest sens, care, *ad probationem*, trebuie să îmbrace forma scrisă, această cerință constituind o limitare a rolului activ al executorului judecătoresc și protejând creditorul căruia, în mod corect, legiuitorul îi lasă posibilitatea să facă aprecieri de ordin subiectiv în privința executării dispozițiilor privitoare la minori. Doar după expirarea termenului prohibitiv de o lună, prevăzut în art. 911 alin. (1) din Codul de procedură civilă, executorul va putea proceda la executarea silită. Curtea precizează că penalitatea va curge și înainte, și după expirarea termenului de o lună, fără a depăși termenul de 3 luni prevăzut în art. 912 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Actele de executare efectuate înăuntrul termenului de o lună vor putea fi anulate, dacă persoana interesată va formula contestația la executare [art. 185 alin. (2) din Codul de procedură civilă].

39. Curtea a reținut că intenția legiuitorului de a-l determina pe debitor, inclusiv prin constrângeri de natură financiară, să își îndeplinească voluntar obligațiile cu privire la minor este clară și are ca scop evitarea expunerii sau supunerii minorului unor acte de executare care i-ar putea dăuna. Executarea silită se va efectua în mod obligatoriu în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecția copilului, care va fi înștiințată despre necesitatea desemnării unui reprezentant și despre data și locul unde se va efectua executarea. Art. 911 alin. (2) din Codul de procedură civilă are în vedere prezența la efectuarea actelor de executare, și nu la întocmirea înscrisurilor constatatoare ale acestora, cum ar fi încheierea sau procesul-verbal, care nu trebuie să fie semnate de către reprezentantul direcției. Executarea în lipsa reprezentantului direcției este sancționată de lege cu nulitatea necondiționată a actelor de executare, deoarece participarea acestuia apare ca o cerință extrinsecă actului de executare efectuat. În schimb, participarea psihologului la executare este lăsată de legiuitor la aprecierea executorului, care va desemna un astfel de specialist atunci când starea minorului sau alte împrejurări concrete ale executării o impun. Sancțiunea nedesemnării ori a neparticipării psihologului atunci când s-ar fi impus este nulitatea condiționată de vătămare, în sensul art. 175 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece participarea psihologului este o cerință lăsată la aprecierea executorului, nefiind o cerință obligatorie în baza unei dispoziții legale.

40. Dacă debitorul nu își îndeplinește obligația până la împlinirea termenului de 3 luni prevăzut de art. 912 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau dacă debitorul este de rea-credință

și ascunde minorul, executorul judecătoresc va consemna acest fapt într-un proces-verbal și va sesiza de îndată parchetul de pe lângă instanța de executare în vederea începerii urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești. Aplicarea prevederilor art. 912 alin. (2) din Codul de procedură civilă presupune că executorul a stabilit o nouă dată pentru executare (alta decât cea din somația inițială), ulterioară termenului de o lună prevăzut de art. 911 alin. (1), și că debitorul nu a executat voluntar dispoziția referitoare la minor nici la această dată. Executorul nu va sesiza parchetul mai devreme de expirarea termenului de 3 luni prevăzut de art. 912 alin. (1) din Codul de procedură civilă. În ipoteza debitorului de rea-credință, care ascunde minorul, executorul va putea sesiza parchetul chiar în cadrul termenului de 3 luni. Dacă penalitatea stabilită în condițiile art. 906 din Codul de procedură civilă nu și-a produs efectul, regula specială de executare în cazul opunerii la executare din partea debitorului, care astfel se plasează în sfera ilicitului penal, este aceea a sesizării organelor de urmărire penală.

41. Curtea a subliniat că sub titulatura „refuzul minorului”, art. 913 din Codul de procedură civilă reglementează două situații în care executorul judecătoresc va constata existența unui impediment la executare, și anume: atunci când însuși minorul refuză în mod categoric să-l părăsească pe debitor, respectiv atunci când minorul manifestă aversiune față de creditor. În astfel de cazuri, executorul nu va face presiuni asupra minorului, ci va întocmi un proces-verbal de constatare, pe care îl va comunica părților și reprezentantului direcției generale de asistență socială și protecția copilului. Acesta din urmă va sesiza instanța competentă de la locul unde se află minorul (instanța de tutelă și de familie prevăzută în art. 114 din Codul de procedură civilă), pentru a dispune un program de consiliere psihologică adecvat vârstei copilului. Sesizarea instanței este obligatorie și trebuie făcută de îndată ce executorul judecătoresc a comunicat procesul-verbal de constatare către reprezentantul direcției. Instanța de tutelă și de familie va soluționa cererea în camera de consiliu, cu citarea părinților și a persoanei la care se află copilul, dacă este cazul, pronunțând o încheiere nesupusă niciunei căi de atac. Fiind vorba despre luarea unei măsuri legale de ocrotire a minorului care are nevoie de consiliere psihologică, procedura desfășurată în fața instanței prevăzute de art. 114 din Codul de procedură civilă este necontencioasă în sensul dispozițiilor art. 527 din Codul de procedură civilă. Copilul care a împlinit vârsta de 10 ani va fi ascultat în mod obligatoriu. Instanța va putea asculta și copilul care nu a împlinit această vârstă. Dacă instanța încuviințează consilierea, aceasta nu va dura mai mult de 3 luni. La finalul consilierii, psihologul numit de către instanță va întocmi un raport, care va fi comunicat instanței care a dispus consilierea, executorului judecătoresc și direcției generale de asistență socială și protecția copilului. Raportul nu va fi comunicat părinților sau persoanei la care se află minorul. Alin. (4) al art. 913 din Codul de procedură civilă prevede că, după primirea raportului, indiferent de conținutul acestuia, executorul va relua procedura executării silite, conform art. 911 din Codul de procedură civilă. Reluarea executării este necesară pentru a vedea dacă, în urma consilierii, subsistă sau nu refuzul minorului.

42. Dacă nici de această dată executarea nu se poate realiza din cauza refuzului minorului, creditorul va putea sesiza instanța de tutelă de la locul în care se află minorul, în vederea aplicării unei penalități, conform dispozițiilor art. 906 alin. (2) și (4)–(6) din Codul de procedură civilă. Deși din alin. (5) al art. 913 din Codul de procedură civilă nu rezultă expres, penalitatea va fi aplicată debitorului, iar nu minorului care a refuzat să se supună măsurilor dispuse prin hotărârea judecătorească. Penalitățile stabilite în sarcina debitorului de către instanța de tutelă vor curge cel mult 3 luni, după care, la cererea creditorului, aceeași instanță de tutelă va putea să le transforme într-o sumă fixă definitivă. Tot instanța de tutelă va putea să înlăture sau să

reducă penalitățile stabilite, dacă în contestația la executare formulată de către debitorul care și-a executat obligațiile se dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. În final, chiar dacă nu s-a putut realiza executarea, executorul judecătoresc va încheia un proces-verbal în care va arăta modul de aducere la îndeplinire a celor dispuse prin titlu executoriu și va stabili cheltuielile de executare, conform dispozițiilor art. 890 din Codul de procedură civilă. Procesul-verbal menționat va fi titlu executoriu în privința cheltuielilor de executare stabilite în sarcina debitorului.

43. Curtea a observat că prevederile legale criticate reglementează procedura de executare a hotărârilor judecătorești referitoare la minori, atunci când copilul minor a fost încredințat printr-o hotărâre judecătorească unuia dintre părinți, unui terț sau unei instituții de ocrotire, iar persoana care deține copilul încearcă să se sustragă de la executarea hotărârii. În cazul refuzului debitorului obligației de încredințare a minorului de a executa această obligație, procedura reglementată de textele legale criticate prevede că pot fi luate măsuri de constrângere de natură patrimonială prevăzute de lege pentru neexecutarea obligațiilor de a face, respectiv când obligația nu este evaluabilă în bani [art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă], iar dacă debitorul este de rea-credință legiuitorul a reglementat obligația executorului judecătoresc de a sesiza parchetul de pe lângă instanța de executare în vederea începerii urmăririi penale.

44. Curtea a reținut, de asemenea, că legiuitorul a reglementat mai multe măsuri, graduale ca intensitate, menite să constrângă debitorul să execute obligația prevăzută în titlul executoriu, prin intermediul instanței de judecată. Aplicarea penalităților reprezintă un mijloc de constrângere judiciară, o sancțiune pecuniară, care are rolul de a crea debitorului obligației o presiune suplimentară, inclusiv prin acumularea, timp de trei luni, a sumelor datorate pentru întârzierea în executare. După acest termen, legiuitorul a prevăzut o sancțiune mult mai gravă, respectiv constrângerea debitorului cu aplicarea unei sancțiuni penale.

45. Referitor la posibilitatea de a influența comportamentul minorului în sensul de a-l respinge pe părintele care a câștigat procesul, Curtea a reținut că legiuitorul a prevăzut, în funcție de vârsta copilului, un program de consiliere psihologică pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni, la finalizarea căruia psihologul numit de instanță va întocmi un raport. După primirea raportului, executorul judecătoresc va relua procedura executării

silită. Totodată, Curtea a subliniat că legiuitorul este în drept să reglementeze măsura aplicării unei sancțiuni penale, având în vedere gravitatea opoziției la executare a debitorului, precum și valorile sociale ocrotite, reglementarea unor sancțiuni specifice conducând la respectarea normelor juridice. Calificarea încadrării faptei săvârșite revine instanțelor judecătorești competente, având în vedere trimiterea generică pe care o operează dispozițiile legale criticate la normele de incriminare incidente în funcție de specificul situațiilor.

46. Distinct de cele mai sus reținute, Curtea observă că, în cauze, prin criticile formulate, autoarele excepției au în vedere, printre altele, și modificarea reglementării criticate din Codul de procedură civilă din perspectiva existenței unor lacune legislative, apreciind că, *ab initio*, executarea silită este incompatibilă cu transferul minorului de la un părinte la altul și sugerând că în situația în care minorul refuză, chiar după consiliere și întocmirea raportului psihologului, să îl părăsească pe debitor, executarea silită ar trebui să înceteze, deoarece, în caz contrar, se lasă deschisă calea unei hărțuiri permanente a minorului. De asemenea, se sugerează că ar trebui extinsă consilierea psihologică și la persoana creditorului, având în vedere că, de cele mai multe ori, acțiunile judiciare având ca miză persoana minorului au drept substrat, de fapt, doar înverșunarea creditorului împotriva debitorului. Învederează, totodată, că, în contextul actual al mecanismului prevăzut de art. 910 — 914 din Codul de procedură civilă, nu este permisă nicio reevaluare a măsurilor dispuse în cazul refuzului categoric al minorului de a-l părăsi pe debitor, or, această situație ar trebui să constituie rațiunea unui text legal care să dea posibilitatea instanței, dacă este cazul, să revizuiască măsurile cuprinse în titlul executoriu.

47. Or, din perspectiva formulării unor astfel de critici, Curtea învederează că nu se poate substitui legiuitorului în modificarea și completarea reglementării criticate, întrucât aceasta excedează competenței sale conferite prin lege. În acest sens, așa cum a statuat în jurisprudența sa constantă, instanța de contencios constituțional nu își poate asuma rolul de a crea, de a abroga sau de a modifica o normă juridică spre a îndeplini rolul de legislator pozitiv și nici nu se poate substitui legiuitorului pentru adăugarea unor noi prevederi celor deja instituite (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 819 din 24 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din 11 februarie 2016, paragraful 14).

48. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioana Simona Dumitru în Dosarul nr. 6.854/302/2017 al Judecătoriei Sectorului 5 București, de Elena Căpitănița în Dosarul nr. 1.498/239/2017 al Judecătoriei Hârlău, precum și de către Clara Ilinca Popoacă în Dosarul nr. 35.652/300/2016 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția civilă și constată că prevederile art. 906 coroborate cu cele ale art. 910—art. 914 din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția civilă, Judecătoriei Sectorului 5 București și Judecătoriei Hârlău și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 mai 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Ingrid Alina Tudora

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL ECONOMIEI
INȘPECȚIA DE STAT PENTRU CONTROLUL CAZANELOR,
RECIPIENTELOR SUB PRESIUNE ȘI INSTALAȚIILOR DE RIDICAT

ORDIN

**pentru completarea Metodologiei privind autorizarea
operatorului responsabil cu supravegherea tehnică a
instalațiilor/echipamentelor din domeniul ISCIR —
operator RSVTI, aprobată prin Ordinul inspectorului de stat
șef al Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor,
Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat
nr. 130/2011**

Având în vedere Referatul nr. 7.169 din 8.08.2019, aprobat de către inspectorul de stat șef al Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat pentru modificarea și completarea Ordinului inspectorului de stat șef al Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat nr. 130/2011, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere dispozițiile Legii nr. 64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 1.340/2001 privind organizarea și funcționarea Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, cu modificările și completările ulterioare,

**inspectorul de stat șef al Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor,
Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat** emite următorul ordin:

Art. I. — Metodologia privind autorizarea operatorului responsabil cu supravegherea tehnică a instalațiilor/echipamentelor din domeniul ISCIR — operator RSVTI, aprobată prin Ordinul inspectorului de stat șef al Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat nr. 130/2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 395 din 6 iunie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

— **La articolul 39 alineatul (2), după litera b¹) se introduce o nouă literă, litera b²), cu următorul cuprins:**

„b²) să efectueze verificările tehnice în vederea admiterii funcționării și verificările tehnice în utilizare la echipamentele pentru spații de joacă, conform prevederilor prescripției tehnice aplicabile;”.

Art. II. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Inspectorul de stat șef al Inșpecției de Stat pentru Controlul Cazanelor,
Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat,
Sorin-Marian Roman

București, 18 septembrie 2019.
Nr. 112.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ

pentru modificarea și completarea Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011

Având în vedere prevederile art. 25 alin. (1), art. 28 alin. (1) lit. e) și alin. (2) și ale art. 54 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 79 alin. (4), art. 87 alin. (1) și ale art. 90 alin. (1) și alin. (2) lit. f) din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 18 septembrie 2019,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. I. — Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 5 ianuarie 2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (1), după litera c) se introduce o nouă literă, litera d), cu următorul cuprins:

„d) depozitarilor fondurilor de pensii administrate privat și depozitarilor fondurilor de pensii facultative.”

2. La articolul 2 alineatul (2), litera j) se abrogă.

3. La articolul 6, după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

„h) proceduri prin care să descrie modul în care administratorul exercită drepturile de acționar în interesul exclusiv al participanților și al beneficiarilor și integrează exercitarea acestora în strategia de investiții a fondului de pensii private și care să conțină cel puțin modul în care administratorul:

- (i) monitorizează evenimentele corporative;
- (ii) previne și gestionează conflictele de interese ce reies din exercitarea drepturilor de vot;
- (iii) evaluează propunerile referitoare la guvernarea corporativă, inclusiv în ceea ce privește reprezentarea în funcțiile de membru în consiliul de administrație/supraveghere;
- (iv) evaluează propunerile referitoare la structura capitalului, impactul social și asupra mediului.”

4. La articolul 12, partea introductivă a alineatului (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 12. — (1) Activele fondului de pensii private sunt investite în instrumentele financiare prevăzute de art. 25 alin. (1) din Legea nr. 411/2004, de art. 87 alin. (1) din Legea nr. 204/2006 și de prezenta normă, cu respectarea următoarelor limite maxime pentru fiecare instrument”.

5. La articolul 12 alineatul (1), după litera j) se introduc trei noi litere, literele k)—m), cu următorul cuprins:

„k) 15% din activele fondului de pensii private pot fi investite în acțiuni și obligațiuni emise de societățile de proiect, înființate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2018 privind parteneriatul public-privat, cu modificările și completările ulterioare, sau în fonduri de investiții specializate în infrastructură;

l) 3% din activele fondului de pensii private pot fi investite în valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate, emise de fonduri de investiții sau societăți care desfășoară activități de dezvoltare și promovare imobiliară, de cumpărare și vânzare de bunuri imobiliare proprii, de închiriere și subînchiriere de bunuri imobiliare proprii sau de administrare de imobile;

m) 10% din activele fondului de pensii private pot fi alocate investițiilor private de capital sub forma acțiunilor și obligațiilor la societăți din România, din state ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau sub forma participațiilor la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European.”

6. La articolul 12, alineatul (2) se abrogă.

7. La articolul 13, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Expunerea față de un emitent în cazul instrumentelor financiare derivate este reprezentată de valoarea de piață a acestora.”

8. La articolul 13, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (41), cu următorul cuprins:

„(41) Expunerea față de emitentul banca depozitar va fi calculată scăzând valoarea sumelor aflate în curs de decontare aferente tranzacțiilor de cumpărare.”

9. La articolul 13 alineatul (5), literele a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„a) 15% din numărul total de acțiuni emise de un emitent, urmând ca în calculul acestui procent să intre atât acțiunile ordinare, cât și acțiunile preferențiale;

b) 15% din acțiunile preferențiale ale unui emitent;”.

10. La articolul 13 alineatul (5), după litera d) se introduce o nouă literă, litera e), cu următorul cuprins:

„e) 15% din acțiunile unei investiții private de capital, prevăzută la art. 12 alin. (1) lit. m).”

11. La articolul 15, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 15. — Administratorul poate tranzacționa pe alte piețe în afara celor prevăzute la art. 11, numai în următoarele cazuri:”.

12. La articolul 15, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) tranzacționarea implică investiții private de capital, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. m);”.

13. La articolul 15, după litera d) se introduce o nouă literă, litera e), cu următorul cuprins:

„e) tranzacționarea implică acțiuni și obligațiuni emise de societățile de proiect, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k).”

14. La articolul 19, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Depășirea limitelor de activ, emitent sau grad de risc ca urmare a încasării de dividende, cupoane și principal sau a sumelor aferente altor evenimente corporative de care administratorul are cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință înaintea apariției evenimentului respectiv nu reprezintă abatere pasivă.”

15. La articolul 20¹, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Contractul-cadru ISDA se transmite Autorității de Supraveghere Financiară în termen de 5 zile lucrătoare de la data încheierii acestuia și ulterior, în termen de 5 zile lucrătoare de la data modificării acestuia.”

16. La articolul 20², alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Decizia de tranzacționare menționată la alin. (2) se transmite Autorității de Supraveghere Financiară în aceeași zi cu încheierea tranzacției.”

17. Articolul 25¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 25¹. — Este interzisă investirea activelor fondurilor de pensii private în instrumente financiare securitizate emise în baza Legii nr. 31/2006 privind securitizarea creanțelor, a Regulamentului (UE) 2017/2.402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securitizare simplă, transparentă și standardizată și de modificare a directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a regulamentelor (CE) nr. 1.060/2009 și (UE) nr. 648/2012, în baza legislației echivalente din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau din state terțe.”

18. Articolul 26 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 26. — (1) Activele fondului și se evaluează la prețul de închidere al secțiunii principale a pieței reglementate pe care sunt tranzacționate din ziua pentru care se efectuează calculul.

(2) Atunci când sunt admise la tranzacționare pe mai multe piețe reglementate, valoarea la care se iau în calcul trebuie să fie reprezentată de prețul pieței celei mai relevante din punctul de vedere al lichidității, determinată conform art. 4 din Regulamentul delegat (UE) 2017/587 al Comisiei din 14 iulie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele instrumentelor financiare în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cerințele în materie de transparență pentru locurile de tranzacționare și firmele de investiții în legătură cu acțiunile, certificatele de depozit, fondurile tranzacționate la bursă, certificatele și alte instrumente financiare similare și la obligația de tranzacționare a anumitor acțiuni într-un loc de tranzacționare sau printr-un operator independent, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 173 din 12 iunie 2014.

(3) Atunci când sunt admise la tranzacționare simultan în mai multe monede pe piața cea mai relevantă, determinată conform alin. (2), valoarea la care se iau în calcul trebuie să fie reprezentată de prețul activului tranzacționat în moneda cea mai relevantă din punctul de vedere al lichidității.

(4) Piața cea mai relevantă din punctul de vedere al monedei celei mai relevante, determinată în conformitate cu prevederile alin. (2), se stabilește anual, folosind datele aferente perioadei de tranzacționare 1 ianuarie—31 decembrie a anului precedent, iar data la care se schimbă prețul folosit în evaluare este 1 februarie a anului curent.

(5) Activele se evaluează conform următoarei formule:

$$VA = N \times P,$$

unde:

VA = valoarea actuală;

N = numărul de unități de valori mobiliare în portofoliu;

P = prețul de închidere.

(6) În cazul în care pentru o zi nu sunt disponibile prețurile de închidere sau cotații pentru activele prevăzute la alin. (1), acestea sunt evaluate utilizând cel mai recent preț utilizat în evaluarea activului respectiv.”

19. Articolul 27 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 27. — Prevederile art. 26 nu se aplică activelor de tip investiții private de capital, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare nelistate pe o piață reglementată, acțiunilor și obligațiunilor emise de societățile de proiect, înființate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2018 privind parteneriatul public-privat, cu modificările și completările ulterioare, fondurilor de investiții specializate în infrastructură și nici activelor prevăzute la art. 20.”

20. Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 28. — (1) Instrumentele financiare prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. a) pct. (iii), lit. b), c), lit. d) pct. (ii) și lit. e)—h) și obligațiunile prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) și l) se evaluează la prețul net, la care se adaugă valoarea dobânzii acumulate până la data pentru care se face evaluarea.

(2) În cazul dobânzii acumulate se va utiliza convenția de prima zi exclusă, cu excepția cazurilor când prospectul emisiunii respective precizează altfel.”

21. Articolul 29 se abrogă.

22. La articolul 30, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Instrumentele financiare prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. a) pct. (iii), lit. b), c), lit. d) pct. (ii) și lit. e)—h) și obligațiunile prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) și l) care nu au avut tranzacții sau cotații bid, conform art. 31 alin. (2), pe o perioadă de 180 de zile calendaristice sunt evaluate utilizând ca preț net cea mai mică valoare dintre prețul net de achiziție și ultimul preț net utilizat în evaluarea activului respectiv, la care se adaugă dobânda acumulată până la momentul evaluării.”

23. La articolul 31, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 31. — (1) Prin excepție de la prevederile art. 26, instrumentele financiare prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. a) pct. (iii), lit. b), c), lit. d) pct. (ii) și lit. e)—h) și obligațiunile prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) și l) sunt evaluate după cum urmează:

a) folosind ca preț net cotația bid afișată de furnizorii de cotații Bloomberg Finance L.P. sau Thomson Reuters S.A. pentru ziua respectivă;

b) în lipsa cotației prevăzute la lit. a), folosind ca preț net prețul de închidere conform art. 26;

c) în cazul în care prețul de închidere de pe piața reglementată este exprimat în valoare brută, prețul net va fi determinat scăzând din prețul brut valoarea dobânzii acumulate până la ziua respectivă.

(2) În cazul în care pentru o zi nu sunt disponibile prețurile de închidere sau cotații pentru instrumentele financiare prevăzute la alin. (1), în conformitate cu prevederile art. 26 și alin. (1), acestea sunt evaluate utilizând ca preț net cel mai recent preț de închidere sau cea mai recentă cotație folosită la calculul activului.”

24. După articolul 31 se introduce un nou articol, articolul 31¹, cu următorul cuprins:

„Art. 31¹. — (1) Pentru obligațiunile emise de societățile de proiect care nu sunt admise la tranzacționare și care nu se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European, evaluarea se face prin adăugarea la prețul net de achiziție atât a dobânzii cumulate, calculată prin aplicarea ratei cuponului la valoarea nominală pentru perioada scursă de la data de început a cuponului curent până la data de calcul, cât și a sumei rezultate din recunoașterea zilnică a diferenței dintre valoarea nominală care va fi efectiv încasată la scadența titlurilor și prețul net de achiziție.

(2) În cazul în care emitentul nu efectuează plata unui cupon/principal, conform prospectului de emisiune, administratorul va evidenția suma neîncasată la valoarea zero.

(3) Valoarea instrumentelor cu venit fix prevăzute la alin. (1) se calculează conform formulei:

Valoarea actuală = preț net de achiziție + valoare cupon x (nr. de zile scurse de la ultima plată a cuponului/nr. de zile între cupoane) + (valoarea nominală – preț net de achiziție) x (nr. de zile de la decontare la data curentă/nr. de zile rămase de la decontare până la maturitatea instrumentului).”

25. La articolul 40, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 40. — (1) Drepturile de preferință tranzacționabile se recunosc din prima zi în care investitorul care cumpără acțiunile nu mai beneficiază de aceste drepturi și se evaluează anterior admiterii la tranzacționare la valoarea teoretică, conform formulei:

Valoare teoretică = (max P – Ps,0) x nr. acțiuni noi/(nr. acțiuni vechi + nr. acțiuni noi),

unde:

P = prețul de închidere din ultima zi în care cei care cumpără acțiuni au dreptul de a participa la majorarea de capital;

Ps = prețul de subscriere de acțiuni noi pe baza drepturilor de preferință.”

26. La articolul 40, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (4) și (5), cu următorul cuprins:

„(4) Drepturile de preferință netranzacționabile se recunosc din prima zi în care investitorul care cumpără acțiunile nu mai beneficiază de aceste drepturi și se evaluează la valoarea zero.

(5) Drepturile de alocare netranzacționabile se recunosc conform documentelor justificative și se evaluează la valoarea zero.”

27. La articolul 41, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Titlurile de participare ale unui OPCVM, inclusiv ETF, AOPC sau ETC pentru care nu există un preț de închidere conform art. 26 timp de 30 de zile, sunt evaluate la minimumul dintre ultimul preț de închidere disponibil și ultima valoare unitară a activului net publicată și certificată de depozitar.”

28. La articolul 41, alineatul (3) abrogă.

29. Articolul 46 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 46. — (1) Pentru evaluarea investițiilor private de capital sub forma acțiunilor la societăți din România, din state ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau sub forma participațiilor la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European și pentru evaluarea acțiunilor emise de societățile de proiect se utilizează valoarea contabilă.

(2) Valoarea contabilă este determinată prin raportarea poziției «Capitaluri proprii» din cele mai recente situații financiare anuale auditate, depuse la organele competente, la numărul de acțiuni emise/participații existente.

(3) Valoarea contabilă se calculează în termen de maximum 60 de zile calendaristice de la data-limită de depunere la organele competente a situațiilor financiare anuale auditate.

(4) În cazul în care administratorii nu obțin situațiile financiare anuale respective în termen de 60 de zile calendaristice de la data-limită de depunere a acestora la organele competente, investițiile private de capital se includ în activul fondului de pensii private la valoarea zero.

(5) Valoarea contabilă determinată din cele mai recente situații financiare anuale auditate, depuse la organele competente, este valabilă până la maximum 60 de zile după data-limită de depunere a următoarelor situații financiare anuale auditate la organele competente.

(6) Administratorul transmite către Autoritatea de Supraveghere Financiară situațiile financiare anuale utilizate în

determinarea valorii contabile cel târziu în ziua lucrătoare următoare utilizării în evaluare a valorii contabile respective.

(7) În aplicarea prevederilor alin. (1), administratorul se asigură că auditorul este firmă de audit, în sensul Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, are o experiență profesională de cel puțin 36 de luni și nu se află într-o situație de incompatibilitate sau de conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare. În lipsa îndeplinirii acestor condiții de către auditor, investițiile prevăzute la alin. (1) se includ în activul fondului de pensii la valoarea zero.

(8) Administratorul transmite către Autoritatea de Supraveghere Financiară rezultatele verificării efectuate în aplicarea prevederilor alin. (7) în termen de 5 zile lucrătoare de la data efectuării verificării.

(9) Prin excepție de la prevederile alin. (1), până la data depunerii celor mai recente situații financiare anuale auditate la organele competente, pentru evaluarea investițiilor prevăzute la alin. (1) se utilizează prețul de achiziție.”

30. Articolul 47 se abrogă.

31. La articolul 51 alineatul (1) litera b), după punctul 5 se introduce un nou punct, punctul 6, cu următorul cuprins:

„6. obligațiilor prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. l) care au calificativul investment grade;”

32. La articolul 51 alineatul (1) litera d), după punctul 4 se introduce un nou punct, punctul 4¹, cu următorul cuprins:

„4¹. acțiunile prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. l);”

33. La articolul 51 alineatul (1) litera d), după punctul 8 se introduce un nou punct, punctul 9, cu următorul cuprins:

„9. obligațiunile prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. l) care nu au calificativul investment grade;”

34. La articolul 51, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Ponderile prevăzute la alin. (1) se aplică inclusiv instrumentelor financiare nou-emise în cadrul ofertelor primare pentru perioada cuprinsă între data alocării și data admiterii la tranzacționare.”

35. La articolul 54, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Convertirea contribuțiilor în unități de fond se face la ultima valoare unitară a activului net raportată și certificată de către depozitar valabilă pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se efectuează convertirea.”

36. La articolul 56, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Numărul de unități de fond este diferența dintre numărul total de unități de fond emise și numărul total de unități de fond anulate.”

37. La articolul 65 alineatul (1), litera p) se modifică și va avea următorul cuprins:

„p) nerespectarea cerințelor privind calculul corect al valorii unitare a activului net prevăzute la art. 56 și a cerințelor privind corecția erorilor prevăzute la art. 57 alin. (1) și neîndeplinirea obligației de transmitere a notei explicative conform cerințelor art. 57 alin. (2);”

38. Anexele A și B se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1 și 2, care fac parte integrantă din prezenta normă.

Art. II. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 1 februarie 2020.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Leonardo Badea

Nr. crt.	Activ	Investment grade	Non-investment grade
1	Conturi în lei sau în valută liber convertibilă la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European	75%	25%
2	Depozite în lei sau în valută liber convertibilă la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European	75%	25%
3	CertIFICATE de trezorerie din România, tranzacționate pe o piață reglementată sau pe piața bancară secundară din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	100%	100%
4	CertIFICATE de trezorerie tranzacționate pe o piață reglementată sau pe piața bancară secundară din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	100%	25%
5	Titluri de stat din România tranzacționate pe o piață reglementată sau pe piața bancară secundară din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	100%	100%
6	Titluri de stat din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, tranzacționate pe o piață reglementată sau pe piața bancară secundară din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	100%	25%
7	Obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din România și din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, tranzacționate pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	75%	25%
8	Obligațiuni corporatiste, cu excepția obligațiunilor care presupun sau încorporează un instrument derivat, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	75%	25%
9	Titluri de stat emise de state terțe și tranzacționate pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	100%	25%
10	Obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe, tranzacționate pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	75%	25%
11	Obligațiuni emise de organisme străine neguvernamentale, altele decât cele menționate la art. 12 alin. (1) lit. g) din normă, tranzacționate pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	100%	25%
12	Obligațiuni emise de societăți care desfășoară activități de dezvoltare și promovare imobiliară, de cumpărare și vânzare de bunuri imobiliare proprii, de închiriere și subînchiriere de bunuri imobiliare proprii sau de administrare de imobile, tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate	75%	25%
13	Obligațiuni emise de Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, tranzacționate pe o piață reglementată	100%	25%
14	Active având garanția integrală și explicită a statului român	100%	100%
15	Active având garanția integrală și explicită a statului	100%	25%

Nr. crt.	Activ	Pondere aplicabilă
1	Acorduri reverse repo	75%
2	Acțiuni și drepturi tranzacționate pe piețe reglementate din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	25%
3	Titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European și din state terțe, definite conform Asociației Administratorilor de Fonduri din Europa — EFAMA ca fiind fonduri monetare	75%
4	Titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European și din state terțe, definite conform Asociației Administratorilor de Fonduri din Europa — EFAMA ca fiind fonduri de obligațiuni	50%
5	Titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European și din state terțe, cu excepția fondurilor monetare și de obligațiuni	25%
6	Titluri de participare emise de fonduri de investiții care desfășoară activități de dezvoltare și promovare imobiliară, de cumpărare și vânzare de bunuri imobiliare proprii, de închiriere și subînchiriere de bunuri imobiliare proprii sau de administrare de imobile	25%
7	Titluri de participare ale organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare tranzacționabile — exchange traded fund, ETC, și titluri de participare emise de alte organisme de plasament colectiv	25%
8	Alte active	0%

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

